

Kaj narava pripoveduje otrokom.

(Po Wiedemann-u posl. Anton Brezovnik.)

Jablana.

(Konec.)

edem in sedemsetkrat sem vže praznovala vzpomladansko vstajenje, sedem in sedemsetkrat vže menjala zeleno poletno obleko z belim zimskim kožuhom.

A sedaj se mi je jela bližati starost z vsemi svojimi slabostmi. Kri se mi počasneje pretaka po žilah, obleka ni več tako praznična, kakor je bila nekdaj in koža se mi je jela grbančiti. Tudi udje mi niso več tako živi in gibčni, kakor mi so bili nekdaj; nekateri so vže popolnoma otrpeli in moči me vidno zapuščajo. Tudi v nogah nisem več dovolj trdna in bojim se, da me prvi silni vihar podere na tla. Sadja obrodim le še malo kaj dobrega in redko kdo se mi zahvali zanj. Ni dolgo tega, da sem slišala od dveh tu mimo idočih mladeničev bridkostne besede, ki so me globoko zbolele v sree. Pogovarjala sta se o meni, in jeden je dejal: „Zakaj neki stoji ta stara jablana tukaj? Nič prida sadú ne donaša več, le drugim boljšim drevesom jemlje prostor.“ In drugi je pristavil: „Jaz bi jo bil vže davno zagnal v peč!“

Bridke so bile te besede za mene, a tolažila sem se s tem, da se tudi vam ljudem ne godi nič bolje. Ali ni morda žalostna resnica, da je človek, ko postane star in slaboten, ko se mu začne lice grbančiti, zobje in lasje izpadati, poprej živahni in gibčni udje zastajati, mladini v posmeh in zaničevanje? To vidite lahko vsak dan, kako živahna, vesela in brezskrbna mladina s prekim očesom gleda na starega človeka, posmehuje se njegovej slabosti in mu zavida še to malo veselja, kar ga ima.

Ali niste morda še nikoli slišali iz ust mladih ljudij besede: Čemu je še tega starca treba na svetu? Ni za nobeno rabo več, le poglejte ga, kako vže komaj lázi itd. Dà, dà, mladina le premalo misli na to, da tudi ona postane stara in nadležna, pa tudi njej ne bode prijetno takrat slišati zasmehovanja. Zatorej, otroci moji ljubi, bodite vedno prijazni in ljubeznjivi s starimi ljudmi, da vas Bog ne udari!

Takó tudi jaz nisem zdaj nič drugega nego uboga, življenja sita, stara jablana. Prišel je necega dné moj gospodar Ciril, ki se je z menoj vred postaral — siromak je vže ves siv in polomljen — k meni, ter mi prinesel dve lesení podpori, ki ju je uprl pod moji rami, rekoč: „Na, prijateljica moja stara, vzprejmi zadnjo dobroto iz mojih rok. Skupaj sva bila mlada in skupaj sva se tudi postarala. Skôraj se umakneva oba mlademu zaródu. Dobro zavest imava, da sva storila dobrega, kolikor sva mogla, in lahko zdaj pričakujeva najine poslednje ure. V jednom grobu bodeva počivala skupaj. Ukazal sem namreč v svojeji oporoki, da moji otroci, kadar me podere smrtna kosa, napravijo iz tvojega lesa krsto, v katereji naj počiva moje truplo.“

Na poprej omenjenih lesenih podporah sem podaljšala še za nekaj časa svoje uborno življenje. In ravno v tem času se je vršilo najlepše dejanje mojega

življenja. Rešila sem namreč mlademu človeku cvetoče življenje. Ni, poslušajte, kako je to bilo, in potlej sem pri kraji s svojo pripovedtjo.

Bilo je silno vročega poletnega dné. Črno-sivi oblaki so se pripodili nad mojo glavo in kmalu je nastala strašna nevihta. Bliskalo in gromelo je, da je bilo človeka grôza in strah. Dež je lil, kakor iz škafa.

V tej hudej uri priteče deček po cesti. Takoj sem ga spoznala. Bil je moj velik sovražnik. Večkrat me je bil vže okradel in večkrat kamenje metal vame. Ko me ugleda, takój steče k meni, dà bi ga vzela v zavetje pred hudo nevihto. Ni menda prav nič pomislil, v kako nevarnost se je podal. Smilil se mi je deček, ki je bil drugače vedno poln veselja in življenja, zatorej sem sklenila rešiti ga, da-si mi je bil sovražen. In kako naj ga rešim? Otresla sem svojo glavo s tako silo nanj, da je deček kmalu spoznal, da bode še bolj premočen, ako bode stal pod menoj. To ga je storilo nejevoljnega in šel je naprej. Ali komaj je bil le nekoliko korakov od mene, zabliška se, kakor bi bilo vse v ognji, zagromi in strela tresči vame, da mi razkolje vso levo stran od vrha do tal. Postala sem hrôma, a tolažila sem se s sladko zavestjo, da sem svoje življenje završila z blagim dejanjem.

A nò, še nekaj vam moram povedati, kar mi sreč teži. Čujte torej, naj vam povem tudi to.

Z menoj in mojimi sestrami v zvezi je stara, žalostna dogodba: Moja sestra je bila ona jablana, ki je v ónih srečnih ali nesrečnih dneh — kakor vže hočete — stala v sredi paradiža. Jablana je bila ono drevo, o katerem je Bog Adamu in Evi dejal: „Od vseh dreves smeta jesti sad, le od drevesa, ki stoji sredi vrta, ne smeta jesti. Če bosta jedla, bosta umrla.“ Jablana je bilo ono drevo, na katero je bila zlezla kača zapeljivosti ter tako spravila vso nesrečo na zemljo. Jablana je bilo drevo, raz katero je lažnjiva pošast povzdignila svoj sladki in zapeljivi jezik. Jablana je bila, pod katero sta storila prva človeka prvi greh ter tako izgubila svojo nedolžnost in milost božjo. Jablana je bila, na katere zelene liste je privezan prvi sklep neizmerno dolge verige vseh hudobnih dejanj — strašna zgodovina greha. Oj kako žalosten spomin, otroci!

Zatorej, opominjam vas, spomnite se vselej na to dogodbo, kadar koli ugledate katero mojih sester. Spomnite se vselej prvega lažnika — lažnjive kače, ter bodite vedno pripravljeni, da jej starete glavo, ker nikoli ne veste, kako blizu ali kako daleč je od vas.

In zdaj sem pri kraji. Glejte, da to, kar vam sem pripovedovala, ne bode zamán. Spomnite se včasih tudi mene, stare jablane, katerej kmalu zapoje sekira, da me spravi iz tega sveta.

In tako vidite, otroci ljubi, da je človeško življenje zeló kratko, da je vse minljivo, karkoli ga obdaja, da vsako posvetno veselje mine, in v hipu splava. Blagor njemu, kdor je o pravem času dobro seme sejal; njemu bode tudi smrt prijetna brv za prestop iz tega v drugo, boljše življenje.

